

Српска четничка акција је вођена у периоду између 1903. и 1912. године на простору Старе Србије и Македоније. Она је произашла из ослободилачких тежњи српског народа, као и потребе за уједињењем српског етничког простора. Уз то, на организовање Срба утицали су и великобугарска пропаганда и терор над Србима. Акцију је покренула и самим тим помагала Краљевина Србија. Терен за организовање акције припремиле су буне у Кумановској и Паланачкој кази 1878. и Брсјачка буна две године касније. Године 1870. је основана Бугарска егзархија у европској Турској(егзархија-давање верске самосталности једном народу унутар једне патријаршије). Оснивање егзархата даје Бугарима прилику за побугаривање српског становништва. Ова акција је у почетку била тајна, али је убрзо изашла из окриља тајности. Рад егзархата је био понајвише усмерен на отимање патријаршијских цркава и протеривање њихових свештеника. Овим су захваћени српски свештеници и учитељи. Од тада почиње терор над Србима који је свој врхунац достигао почетком 20. века(1904). Након Берлинског конгреса 1878. Србија, Румунија и Црна Гора стекле су независност, док је Бугарска постала аутономна вазална кнежевина. Тада је створена и Источна Румелија под управом султана. Источна Румелија и Бугарска ујединиле су се 1885. Из тих догађања на површину је испливало питање Македоније, на које су једнако пажње показивале и Србија и Бугарска, а и Грчка. За њих је она била кључ Балкана. Све оне су истицале право на Македонију, по историјском, политичком и етничком праву. Отварањем српских конзулата у Скопљу, Битољу и Солуну, и појачаним отварањем српских школа, Бугари су се окренули оружју. Основали су тајне организације ВМРО(Внатрешна македонска револуционерна организација-Солун, 1893.) и ВМОК(Врховни македонскоодрински комитет-Софија, 1894.). Две године касније ВМРО мења назив у ВМОРО. Највиши орган је Централни комитет, па су називани централистима, док су припадници ВМОК-а називани врховистима. Прве српске жртве од њихове руке пале су већ 1883. Од 1895. влада Стојана Новаковића почиње своју политику да усмерава ка југу, па се тако и српска влада дала пропаганди, школској и црквеној, у циљу буђења српске националне свести. С друге стране, Бугари су ишли толико далеко да су основали Друштво против Срба, 1897. године у Солуну. Овој организацији није требало дуго, па да почне са вршењем злочина. Бугари су се бавили и диверзијама у Солуну, па су познати примери минирања француског брода, Отоманске банке и једног хотела. Године 1903. су Бугари подигли устанак у Битољском вилајету. Желели су аутономију, а за своју ствар су придобили и неке Србе који ће касније постати српске војводе. Центар устанка било је Крушево. Устанак је потрајао десет дана, када је стигла регуларна турска војска и разбила устанак, који је одмах затим, праћен жестокиим терором самих Турака на тамошње становништво. Турске одмазде су наишле на велики одјек у Србији, па су оснивана хуманитарна друштва ради помоћи тамошњим житељима. Крајем августа је дошло до демонстрација у Београду, а демонстранти су истицали слободу за све Србе који су под туђом влашћу. То су све веома битни разлици који су утицали на стварање Српске четничке акције.

ОСНИВАЊЕ СРПСКОГ КОМИТЕТА И ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКА ЧЕТНИКА

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com